
GERGİN TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİNDE ÇÖZÜM MODEL ORTAKLIK MI?

29.03.2017

AB Haber (27 Mart 2017)

Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasındaki ilişkiler, son günlerde taraflarca da sıklıkla ifade edildiği gibi sıkıntılı bir dönemden geçiyor ancak Prof.Dr. Hasan Ünal'a göre her iki taraf da üyelik yerine model ortaklık düşünürse Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkiler rayına oturabilecek gibi görünüyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, neredeyse her gün Avrupa ülkelerine yönelik faşist, Nazi ve benzeri şekilde sert sözler ile Türkiye'ye yönelik çifte standart uygulama eleştirisini tekrarlıyor. Buna karşın AB ve ilgili Avrupa ülkeleri yönetimlerinden de Türkiye'ye demokrasiden uzaklaşma, otoriterleşme ve dolayısıyla da ABye üyelik hakkını-şansını yitirme tepkisi gösteriliyor.

Dış politika alanında uzmanlığı kapsamında Kıbrıs Sorunu gibi Türkiye ile AB arasında sorunlu başlıkları irdeleyen Prof.Dr. Hasan Ünal'a göre ilişkideki asıl sorun üyelik konusu. Ünal, Türkiye'nin istese de ABye üye olamayacağı görüşünde ve bunun yerine model ortaklık gibi isimlerle adlandırılacak başka bir ilişki kurulması görüşünde.

Atılım Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı Prof.Dr. Ünal, Türkiye'nin yıllardır dış politika alanında kendine koyduğu hedeflerden birisi olan ABye üyelikteki sorunları, Amerikanın Sesine yorumladı.

Mevzu AB üyeliği olduğunda Türkiye'nin karşısına Kıbrıs Sorunu ve Ermeni soykırımı iddiası gibi başka konular getirildiğini söyleyen Ünal'a göre, diğer AB üyesi ve aday ülkelerle dönük olarak gündeme taşınmayan başka konular ile amaç süreci yavaşlatmak ve hatta imkansızlaştırmak. Ünal, bunun nedenini ise nüfus, kültürel kimlik ve coğrafya şeklinde üç temel gerekçeyle açıklıyor.

Türkiye'nin AB ile üyelik sürecini başlatan Ankara Antlaşmasını 12 Eylül 1963 günü imzaladığını anımsatan Ünal, o gün Türkiye adına Dışişleri Bakanı olarak imza atan Feridun Cemal Erkin ve o dönemki Avrupa Komisyonu Başkanı Walter Hallsteinin konuşmalarını okumak gerektiğini vurguladı. Ünal, Alman siyasetçi Hallsteinin konuşmasına bakıldığında o günkü koşullarda Avrupalının neden Türkiye'nin üyeliğini istediğinin anlaşılabilirliğini ifade etti.

Ünalın yaklaşımı itibarıyla AB ile Türkiye'nin aşamayacağı ve dolayısıyla da üyeliğe engel teşkil edecek üç temel sorun özetle şöyle:

NÜFUS

Türkiye, AB'nin hazmedebileceğinden çok fazla nüfusa sahip. 1963 yılında Ankara Antlaşması imzalandığında Türkiye nüfusu 30 milyon civarında idi. O zaman Almanyanın nüfus büyüklüğü

fazlaydı. Şimdi Almanya ile eş değer düzeyde. Bugünkü Türkiye, nüfusuna oranla AB içerisinde arzu edilmeyecek şekilde güç sahibi olabilecek. Mesela, AB komiserliklerini ve karar alma mekanizmasını Türkiye felç edebilir. Türkiye'nin, AB üyesi olması durumunda birkaç ülkeyi de yanına alması halinde AB mekanizmalarını nasıl yönlendireceği meselesi de Avrupayı rahatsız ediyor. Bu noktada, Cumhurbaşkanının 3 değil 5 çocuk yapın, Avrupayı böyle dize getirirsiniz sözleri de Avrupadaki rahatsızlığı etkiliyor olabilir.

COĞRAFYA

Avrupanın çok ciddi güvenlik sorunları ve endişesi var. Bunun başında da göç meselesi var. Buna son yıllarda sığınmacılar meselesi eklendi. Türkiye fevkalade zor bir coğrafyada oturuyor. Türkiye'nin bulunduğu coğrafya için AB'deki iyilikleri de diğer coğrafyadaki kötülükleri de içerisinde barındıran karma diyebiliriz. AB, Türkiye'yi köprü olarak değil filtre, bariyer olarak görmek istiyor.

KÜLTÜREL KİMLİK

AB'de köklü önyargılar var. Kültürel kimlik meselesi bazı kesimleri ciddi şekilde ürkütüyor. Bunun yanı sıra Avrupada İslamafobi ve aşırı sağcı yaklaşımları temsil eden siyasi partilere destek de artıyor. Örneğin, Avrupadaki Türk nüfusu ile ABD'deki Türk nüfusu arasında farklılık olduğu da görülüyor. Avrupa, kendi topraklarında Türk nüfusa baktığında kültürel önyargılarını pekiştirecek özellikler görmeye başlıyor. ABD ise Türkiyeden gitmiş olan nüfus genellikle yüksek derecede eğitilmiş, başarılı ve hatta çoğunlukla da girişimci. Dolayısıyla ABD'de Türklere karşı Avrupadaki gibi önyargıya pek rastlanmıyor. Avrupaya kim gitti, hangi kültürel tabakadan gitti meselesi ortaya çıkıyor.

AB'ye üye olmamız gerekiyor mu?

AB ile Türkiye ilişkisindeki temel sorunlara bakıldığında üyelik sürecinde ısrar edilmemesi gerektiğini savunan Prof.Dr. Ünal; hem AB ve Türkiye'nin çıkarlarına hizmet edebilecek hem de ilişkilerde üyelik sürecinden kaynaklı gerilimi düşürebilecek model bulunabileceği yaklaşımında.

Türkiye'nin ekonomik açıdan gelişmekte olan ülke statüsünde bulunduğunu ve nüfus artışında da yavaşlama olmadığını belirten Ünal, AB ile ekonomiye dayalı model ortaklık gibi çözümler üretilmesi gerektiğini dile getirdi. Ünal, Türkiye'nin, güncel siyasi tartışmalardan bağımsız şekilde AB'ye üyelik için çırpınmaya değer mi? sorusunu sorması gerektiğini söyledi.

Türkiyedeki iş dünyası tarafından AB ile nasıl ekonomik sistem kurulabileceğine ilişkin çalışmalar yapılması gerektiğini kaydeden Ünal, AB ile gerçek anlamda üyelik süreci tamamlanarak bütünleşme olamayacağı düşüncesinde.

AB'nin Türkiye'nin demokrasisine katkısı yok

Bu noktada, Türkiye'nin AB'ye üyeliğini sadece ekonomik gerekçelerle istemediğini ve bunun 1963 yılında Ankara Antlaşması imzalandığında olduğu gibi demokratikleşme hedefi için de istediği meselesi gündeme geliyor. Peki Türkiye'nin demokrasisi ne olacak? sorusunu yönelttiğimiz Ünal'a göre; Avrupa, yıllardır demokratikleşme için Türkiye'ye samimi şekilde yaklaşmadı.

Cumhuriyetin kuruluşunda da Batıyı dolayısıyla da AB ile birlikte olmayı hedefleyip hedeflemediğini sorduğumuz Ünal, Türkiye'nin Avrupa medeniyetinin de ayrılmaz parçası olduğunu söylüyor. Ünal, Burada iki taraf da geriye doğru adımlar atıyor. AB tarafı, samimi ise siyasal İslamın büyümesine yardımcı olmamalıydı. Türkiye, bu medeniyet çizgisinde yalpalamalar yapıyor, 1952'den beri bunu

görüyoruz. Mesela sürekli olarak laiklikten verilen tavizler. ABnin Türkiyenin demokrasisine katkısı yok. AB, yaptığı işler ve talepleriyle Türkiyede demokrasiyi tahrip edecek sonuçlara neden oluyor. PKK'yı yeterince kınamıyor. ABnin terör listesinde olmasına rağmen. Başka girişimleriyle de demokrasiyi olumsuz etkiliyor dedi.

AB ile güçlü ilişkilerden yana olduğunu söyleyen Ünal, ilişkilerimiz güçlü olsun ama sadece ekonomik ve ticari alanlarda. AB ile siyasi diyaloga ihtiyacımız yok. AB, bizi neden eleştiriyor çünkü siz üye olmak istiyorsunuz ama yapmamanız gereken pek çok şey yapıyorsunuz. Kim haklı ama iki taraf da haklı. Mesela serbest dolaşım hakkı, Türkiye lehine en ufak adım atmıyorlar. Mesela Gürcistan girdi bu olabilir mi? Türkiye ilişkilerini özel statüye bağlamalı. Pasaport verilğinde ortaklaşa hareket edilmesi mümkün olur. Serbest ticaret kavramı ruhuna aykırı şekilde Türkiyeden Avrupaya seyahat etmek isteyenlere vize uygulanması yanlış diye konuştu.

Nazi söylemi neye yol açıyor?

Ünal, Erdoğanın Nazi söylemi ile Almanyanın özellikle rahatsız olduğunu kaydetti. Bunun Almanya ile ilişkileri olumsuz etkileyecek bir söylem olduğunu belirten Ünal, Nazizm ithamının Almanyadaki herhangi bir hükümet ve hatta halk üzerinde çok olumsuz bir etki yapmaması mümkün değildir. Nazizm suçlaması, Almanyanın 2.Dünya Savaşından bu yana yaşadığı ve geliştirdiği demokrasi iddiasının yok sayılması demektir. Öte yandan Nazi yönetiminin doğrudan bir soykırım suçlusu olduğunu da hatırlayacak olursak, Alman Hükümetinin böyle bir ifade karşısında neden irkildiğini daha iyi anlayabiliriz dedi.

Bulgaristan ile neden gerilim yaşanıyor?

Türkiye □ Bulgaristan ilişkileri için geçmişte çok yoğun emek harcadığını anlatan Ünal, dostane ilişkiler çerçevesinde Bulgaristanın NATO üyeliğini destekleyen Türkiyeye ciddi şekilde güven duyar hale gelmiş olduğunu dile getirdi.

Bugünkü gerilimi ise Bulgaristanın geçmişten beri taşıdığı iç siyaset hassasiyeti açıklayan Ünal, Bulgaristanda toplam nüfusun yüzde 10undan fazlasının Türk kökenli olması, Türkiye ile Bulgaristan arasında uzunca bir sınır bulunması ve 1980li yıllarda Bulgaristandaki komünist yönetiminin Türk toplumuna uyguladığı asimilasyon politikalarının yarattığı acıların hala hafızalarda canlılığını koruması gibi sebeplerden dolayı Bulgaristandaki yönetimler, Türkiye konusunda oldukça hassas. Bundan dolayı vaktiyle Türk hükümetleri, Bulgaristanı korkutacak, iç işlerine karışıyor izlenimi verecek hiçbir şey yapmamaya özen göstermişlerdi. Bulgaristan tarafı, bugünlerde verdiği tepkilerle Türkiyenin kendi iç işlerine karıştığını iddia ediyor. Eğer bunlar doğruysa ve özenle geliştirilmiş olan ikili ilişkiler bozulursa ciddi kayıplara yol açacaktır görüşünü de paylaştı.

Yıldız Yazıcıoğlu-Voa

Kaynak/Source: